

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

výstava venovaná 100. výročiu 1. transfúzie na Slovensku

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- **Československý Červený kríž (ďalej len ČSČK)** bol založený **v apríli 1919 v Prahe** a jeho slovenská divízia sa vytvorila **v Bratislave v júni 1919**. Išlo o prvú organizáciu, ktorá sa v ČSR zameriavala na sociálno-charitatívnu činnosť a mala tiež hlavnú úlohu pri budovaní zdravotníctva v republike. Základnou organizačnou jednotkou boli **miestne spolky**. Vo Vranove nad Topľou bola **Miestna pobočka ČSČK** založená **25. januára 1921**. Jej predsedami boli **Pavol Füzesséry a Viliam Török**. Do aktivít spolku boli, v čo najväčšej miere zapájaní samotní Vranovčania. Konali sa dobročinné tanečné zábavy spojené so zábavným programom – kabaretom.

- Medzi ďalšie aktivity spolku patrili náborové akcie za členov spolku a tiež úspešné pôsobenie medzi mládežou. Výsledkom bolo založenie jeho osobitnej zložky, ktorá sa nazývala **Dorast ČSČK pri štátnej ľudovej a obecnej meštianskej škole**. Tým ešte viac vzrástol počet podujatí so **sociálno-humanitným zameraním**. Ukážkou jedného takého podujatia je aj **novinová správa o vianočnej nádielke** z roku 1929. Z nej sa dozvedáme, že bola poskytnutá pomoc tým, ktorí to najviac potrebovali. Najprv sa odohrala divadelná hra „Slepý pastier“ a po hre bola rozdaná vianočná nádielka vo forme ošatenia (topánky, šaty, zimníky, svetre, trikoty).

- Miestna pobočka ČSČK vo Vranove nad Topľou sa zameriavala predovšetkým na **dobročinnú sociálno-charitatívnu činnosť**. Dosvedčuje to aj **prípís** Školského inšpektorátu v Prešove z roku 1924, ktorým informuje Ľudovú školu v Ďurd'óši o možnosti pomôcť zachrániť **500 detí** československých príslušníkov žijúcich v Nemecku ČSČK. Dvesto sirôt malo byť umiestnených v rodinách **natrvalo** a ostatné deti mali byť umiestnené v rodinách v ČSR **počas letných prázdnin**. Tejto akcie sa mali zúčastniť aj **rodičia žiakov a priatelia ČSČK na Slovensku**. V prípade potreby mala byť uchádzačom poskytnutá pomoc vo výške 10 Kč na jedno dieťa.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

ŠKOLSKÝ INSPEKTÓRAT PREŠOV.
1513 / 19 24
Zachránime deti z Nemecka.

Správa..... ulovej školy

Durd'osi
v

Spolok Čslov. Červ. Kríža v Prešove zasial šk. inšpektorátu nasledovný
pripis: Čslov. Červ. Kríž chce počť zachrániť deti čslov. priauš-
rikov žijúcich v Nemecku. Chce umiestniť 500 detí v Čslov. republike
mali má 300 dieť: trvale podriadená v bezplatnej pečlivosti ro-
dinné, ostatní na prázdninový pobyt, na mesiac júl, august. t.r.
Aby aj Slovensko sa občastnilo této akcie, žiadame všetkých priateľov
Čs. Červ. Kríža, aby nám boli nápomocní vynášať rodiny, ktoré by pri-
jaly tieto dieťky z Nemecka buď trvale, alebo na prázdninový pobyt.
V prípade potreby môže byť na vydržiavanie dieťok poskytnutá pomoc pe-
ňažitá Kč. 10 na jedno dieťa denne klení rodin, prípadne korporácii,
ktoré sa prihlásia o dieťky z Nemecka prosíme hlásiť na Odbočku Čslov.
Červeného Kríža v Prešove čo najskôr.

Máte urobiť opatrenie v tom smysle, aby sa zbor Vašej školy dal do
potyku s rodinami žiakoy a vecí sa horlive zaujal. Výsledky nech sú
oznámené šk. inšpektorátu.

Pavel Gallo, v.r.
šk. inšpektor.

Číslo:
K zistú:
Predmet:
Príloh:

Prešov, dňa 192.....

ŠKOLSKÝ INSPEKTÓRAT I. V PREŠOVE.

„ZACHRÁŇME DETI Z NEMECKA „

Fond: ŠLŠ v Durd'osi 1922 - 1946, inv. č. 44, 1924, č. šk. 4

- V polovici tridsiatych rokoch miestny spolok Červeného kríža (ďalej iba ČK) založil samaritánsky odbor a v osobitných kurzoch školil ošetrovatel'ky ČK. Za predsedu odboru bol zvolený **MUDr. Ilja Atlasz**. S blížiacim sa vojenským nebezpečenstvom od roku 1935 sa spolok zapájal do organizovania kurzov a školení, ktorých úlohou bolo chrániť obyvateľov pred nepriateľskými útokmi v **Civilnej protiletectkej obrane**, ďalej organizoval **mierové dni a ďalšie protivojnové akcie**. Zaujímavosťou bolo, že spolok vlastnil **licenciu** na prevádzku vranovského kina Fortúna.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- ➔ ČSČK usporadúval počas veľkonočných sviatkov slávnosti **Mier Červeného kríža**. V priebehu tridsiatych rokov sa tieto oslavy vo Vranovskom okrese niesli v znamení hesiel: „**Blaho detí nadovšetko; Týždeň čistoty; Čistota všade a vo všetkom; Viac dôvery a vzájomnej pomoci a Vďaka starým**“. Program slávností sa uverejňoval v časopise Slniečko. Žiaci škôl mali pripraviť na Kvetnú nedeľu **detskú slávnosť** a na Bielu sobotu sa mala spomienka na obete vojny **uctiť dvojminútovým tichom**. Slávnosti sa mali zúčastniť aj **dospelí** a malo sa vyberať dobrovoľné vstupné. Na dôležitosť spomienky na obete vojny mali žiaci doma upozorniť svojich rodičov a to formou pripraveného listu. Priebeh mierových osláv v roku 1932 prezentuje pokyn Školského inšpektorátu v Prešove.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU ČEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Okresný školský inšpektorát v *Prešove* 15. 11. 1932

Cj. *579*

Predmet: Mier Čsl. Červeného kríža.

Správa školy!

Čsl. Červený kríž usporiada svoje tohoročné veľkonočné slávnosti Mieru Červeného kríža pod heslom „Vďaka starým“. Odporúčam, aby i mládež Vašej školy zúčastnila sa týchto veľkonočných slávností Červeného kríža a to jednak usporiadaním detskej slávnosti na Kvetnú nedeľu dňa 20. marca, jednak pri prehlásení dvojminútovej Spomienky na obeť vojny na Bielu sobotu dňa 26. marca.

Úplne vypracovaný program detskej slávnosti vyšiel v januárovom čísle časopisu „Slniečka“, takže obdržia ho všetky školy, na ktorých je organizovaný Dorast Čsl. Červeného kríža. Kde nie je dorast založený, odporúčam, aby si správa školy vyžiadala program detskej slávnosti pri najbližšom spolku Červeného kríža a slávnosť usporiadala. Kde je viac škôl v mieste, iste sa dohovoria školy samy, ako usporiadať slávnosť. Kde budú k detskej slávnosti pozvaní i dospelí, čo odporúčam, a kde bude vybrané dobrovoľné vstupné, ponechá si poriadateľstvo 50 proc. čistého zisku na činnosť svojho Dorastu ČK alebo pre svoje soc. zdravotné úkony; 25 proc. odovzdá spolku ČK, do ktorého obvodu náleží a zbývajúcich 25 proc. zašle divízií ČsČK k úhrade tlačových nákladov. Kde usporiada slávnosť miestny spolok ČsČK, zašle 25 proc. celkového zisku divízií a 75 proc. si ponechá pre účele dohodovene s dorastovým odborom.

Dvojminútová Spomienka na obeť vojny bude organizovaná na Bielu sobotu ako v minulé roky vo všetkých obciach republiky. V sídle spolku ČsČK prevezme prípravné práce spolok sám, v iných mestách samaritká stráž Červeného kríža. Prejav započne presne 2 minúty pre 12. hodinou, kedy hasičský signál „Pozor“ alebo výstrel z mažiara oznámia, že má prestať každý pohyb a ruch. Prejav skončí presne o 12. hodine obedňajším zvonením a trubačským signálom „Koniec“.

Odporúčam, nech sú deti v škole pred Kvetnou nedeľou vyzvané, aby znovo upozornily svojich rodičov a známych na význam týchto dvoch minút ticha a kľudu, ktoré nech sú všade venované spomienke na obeť vojny. Môže sa tak stať dopisom, ktoré deti samy v škole napíšu a rodičom domov donesú. Obsah dopisu uvádzame nižšie. Páni učiteľia nech si ho podľa svojho želania upravia, alebo urobia túto výzvu predmetom školského úkolu. Odporúčame ďalej, aby v tých miestach, kde je pomník padlých, sišly sa deti o trištvrte na 12. hod. a vyčkaly tam prehlásenie dvojminútového ticha. Na počiatkový signál nech zástupcovia mládeže položia k pomníku kvetiny ako prejav úcty k tým, ktorí zahynuli vo vojne.

V sídlach spolkov Červeného kríža bude v pondelok veľkonočný usporiadaný tiež detský slávnostný sprievod. Odporúčam deťom tiež účasť na tomto podniku.

Text letáku pre rodičov.

Rodičom! Na Bielu sobotu o 12. hodine všade v mestách i dedinkách sa prestane na dve minúty pracovať, aby každý v tejto chvíľke spomínal tých, ktorí sa nedočkali mieru. Medzi obetmi vojny boli nielen vojaci, ale i deti a matky, ktoré zomrely nemocami a hladom. Uctíme všetci ich pamiatku dvojminútovou tichou spomienkou.

„MIER ČSČK“

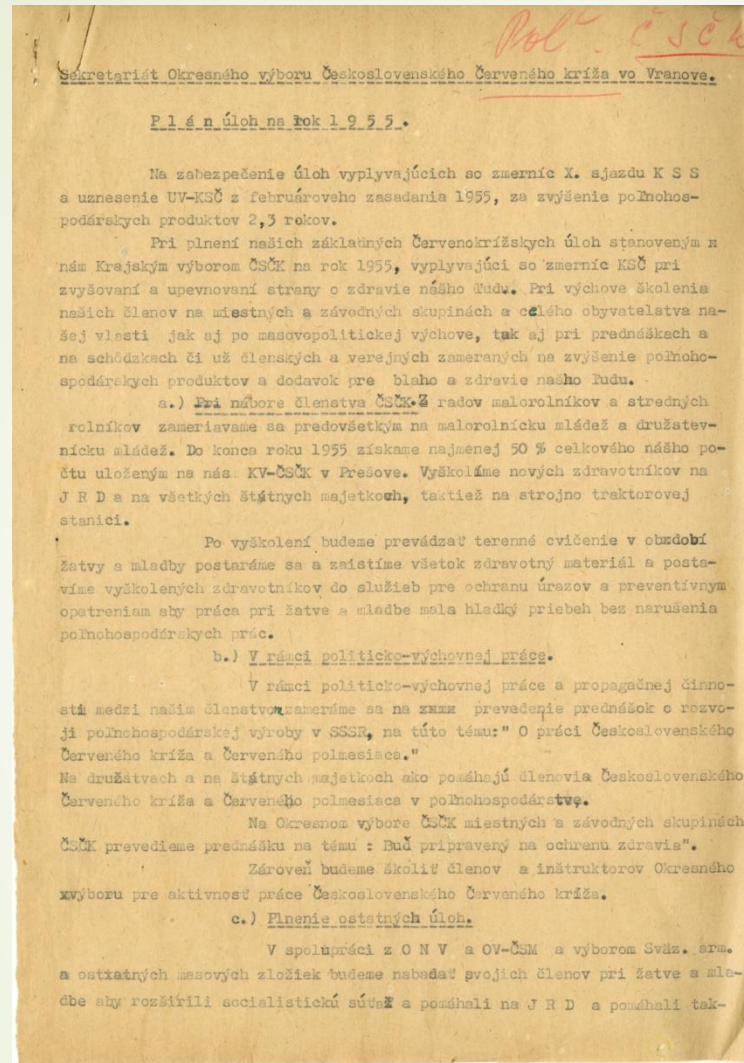
Fond: ŠLŠ v Ďurd'oshi 1922 - 1946, inv. č. 52, 1932, č. šk. 5

- V povojnovom období sa z Červeného kríža na Slovensku mala stať ľudová organizácia. O toto úsilie sa pričínili aj vranovský rodák **JUDr. J. Šoltész** (povereník sociálnej starostlivosti) spolu s **RNDr. E. Böhmom** (povereník zdravotníctva). Avšak v tomto období nemohol byť Červený kríž iba organizáciou nepolitickou a ľudovou. Stranícko-politické tútorstvo sa potvrdilo aj v apríli 1957, kedy OV KSS schválil zloženie organizačnej jednotky - **OV ČSČK vo Vranove**. Predsedom bol **B. Čapka**, podpredsedom **MUDr. V. Dikant** a medzi ďalších členov patrili: **J. Džurdženík**, **MUDr. I. Dobrovoda** a vedúci zdravotnej osvety v okrese **A. Skladaná** a **MUDr. L. Kyselý**.

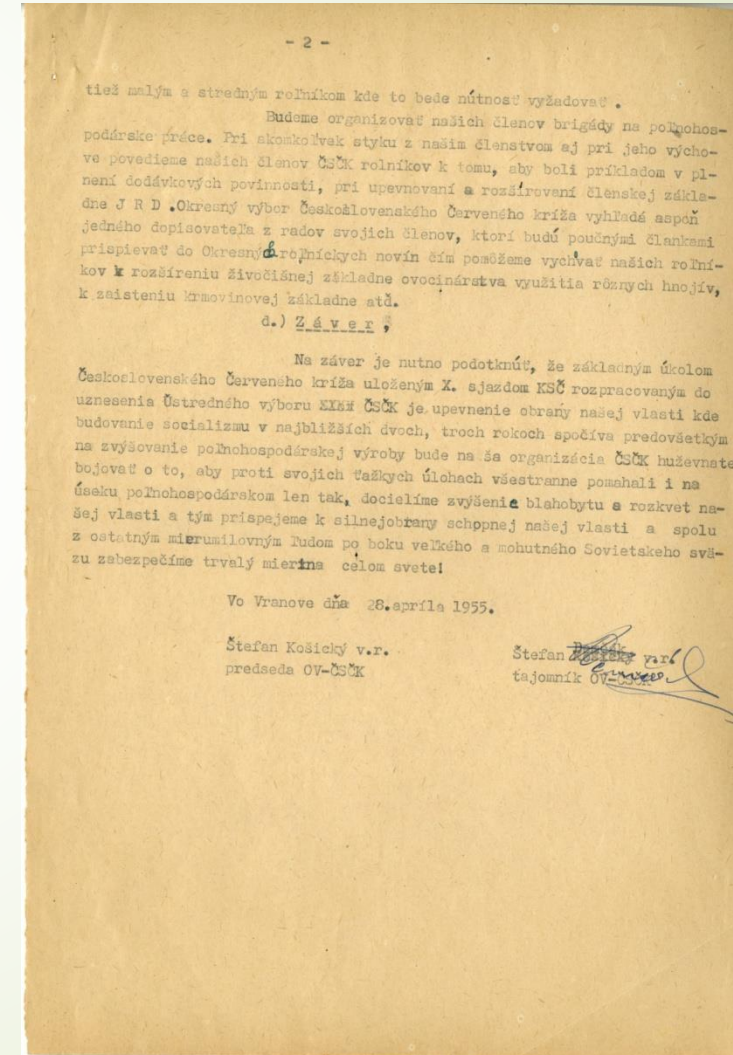
HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- Hlavnou úlohou OV ČSČK vo Vranove nad Topľou v päťdesiatych rokoch bola **zdravotná a politicko-výchovná starostlivosť o oblasť poľnohospodárstva**, najmä pri príprave **žatvy a mlatby**. Dosvedčuje to aj **Plán úloh na rok 1955**. Podľa plánu mali byť za členov ČSČK prijatí hlavne mladí ľudia z radov maloroľníkov a stredných roľníkov. Ďalšou úlohou bolo vyškolenie zdravotníkov najmä na JRD a na štátnych majetkoch. Títo zdravotníci mali organizovať **terénne cvičenia**, zamerané na **predchádzanie úrazov pri práci na žatvách a mlatbe** na poliach vo Vranovskom okrese. V rámci politicko-výchovnej práce sa mali uskutočniť **prednášky** na rôzne témy zamerané na rozvoj poľnohospodárskej výroby v ZSSR. Školenia mali absolvovať aj členovia a inštruktori OV ČSČK vo Vranove nad Topľou. Podľa Plánu úloh na rok 1955 patrilo i **nadviazanie spolupráce** s inými organizáciami napr. OV ČZM.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU ČEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

PLÁN ÚLOH NA ROK 1955
Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF
vo Vranove nad Topľou
1948 - 1959, inv. č. 58, 1955, č. šk. 12

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Plán
masovopolitickej práce pre prípravu obyvateľstva po zdravotnej stránke v okrese Vranov.

Por. číslo	Predmet prednášky	Dátum splnenia	Miesto konania	Koho skoliť	Kto prevedie	Zodpovedný	Účasť za prednášok	Poznámka.
1.	Teloveďa človeka	20. IV. 1955	OÚNZ Vranov	PĽO	Dr. Burica	Biloveská		
2.	Nýznam ČSČK	15. IV. 1955	Benko oce JRD	družstevníkov	Demčák	Demčák		
3.	O významе dobrovoľnej služby krvi s pomocou zdravotnej služby	7. V. 1955	Sačurov	skupinu ČSČK a občanov	Dr. Farkaš	Biloveská		
4.	O významе ČSČK	14. V. 1955	Zalobica	skupinu a občanov	Demčák	Demčák		
5.	Enodacie stánie prvej pomoci	19. IV. 1955	Kolešské Dľbe	spolu práca NV a školy	Demčák	Demčák		
6.	O významе ČSČK	18. IV. 1955	Tehelňa Čemerac	osadenstvo	Demčák	Demčák		
7.	O viedei zdravotnej služby krvi a významе zdravot.	21. V. 1955	Matušovec	občanov v skupinách	Jana Baraka	Demčák		
8.	Tuberkulóza	3. VI. 1955	Ruský Kármér	občanov	Dr. Berda	Demčák		
9.	Bakteriálnе choroby	11. VI. 1955	Házenad Poruba	skupinu ČSČK a občanov	Dr. Kyselý	Demčák		
10.	Otravné látky, poskytnutie prvej pomoci	18. VI. 1955	Továrne	skupinu a občanov	Dr. Dobrova	Demčák		

PLÁN MASOVOPOLITICKEJ PRÁCE PRE PRÍPRAVU OBYVATEĽSTVA PO ZDRAVOTNEJ STRÁNKE V OKRESE VRANOV
Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 58, 1953, č. šk. 12

- Jednou z ďalších úloh OV ČSČK vo Vranove nad Topľou bolo zakladanie **zdravotných hliadok**. Zdravotnú hliadku tvorili **členovia ČSČK** vo Vranove nad Topľou. Hliadky, po vyškolení v kurzoch prvej pomoci, pôsobili najmä na **JRD a štátnych majetkoch** v obciach Vranovského okresu. Službu na JRD mali mať aj dobrovoľní zdravotníci ČSČK. Počas žatevných prác členovia zdravotnej hliadky zabezpečili vydanie **brašien**, pracovníkom mláťačiek, ktoré **obsahovali zdravotný materiál a liečivá**. V obciach, v ktorých boli zriadené „**Stanice prvej pomoci**“, mali dennú službu dobrovoľní zdravotní pracovníci alebo pracovníci z miestnych skupín. Stanice prvej pomoci mali v období žatvy a mlatby častejšie navštevovať a aj v nich ordinovať **obvodní lekári**.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

 ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ
Sekretariát okresného výboru vo Vranove n/Topľov.

Dňa: 24. júna 1957
Číslo: 400/57
Pri odpovedi uveďte vždy naše číslo

Okresný výbor Slovenského národného frontu
sekretariat,

Vranov n/Topľov.

Vec: Plán prípravy žatvy, mladby a výkupu-zasláni

Na Vaše č.j.:186/1957 zo dňa 21/6.1957 zasielam Vám plán pre prípravu žatvy, mladby a výkupu v okrese Vranov n/Topľov

a./ Pre žatvu, mladbu a výkup pripravujeme všetky zdravotné hliadky a určuje sa im služba, keď, kde budú mať dobrovoľnú službu jednotliví členovia hliadok pri týchto prácach.

b./ Na jednotných roľníckych družstvách zabezpečíme službu tak, že tam budú denne konané služby dobrovoľných zdravotníkov ČSČK. Keď nie už z tejto obce v ktorej je JRD tak tam budú poslaní na striedanie druhí.

c./ Vynasnažíme sa ešte vyškoliť ďalších dobrovoľných zdravotníkov a to v kurzoch PZO aby sme po ukončení kurzu týchto mohli zaradiť ako službu konajúcich na jednotlivých dedinách pri prube žatvy-mlatby a výkupu aby práca išla plynule a bez úrazov

d./ Počas priebehu žatvy-mlatby a výkupu podľa našich síl budeme sa starať, aby pokiaľ možno pri každej mláťačke v dedinách bola vydaná kompletná brašna ktorú budú mať na starosti príslušníci mláťačky. O spotrebe liečiv sa bude viesť patričný záznam a chýbajúce resp. spotrebné liečivá sa budú dopĺňať.

e./ Tam kde sú postavené " Stanice prvej pomoci " ako je v obci Kvakovce, Ond. Matiašovce a Kolč. Dlhé budú tam stále služby den čo den jednak z radov dobrovoľných zdravotných pracovníkov, alebo zo z miestnej skupiny resp. závejnej.

f./ Obvodní lekári budú častejšie navštevovať počas žatevných a mlateľných prác " Stanice prvej pomoci " a budú aj v niektoré dni počas týchto prác ordinovať.

g./ Okresný sekretariat, najmä aparátníci Okresného výboru ČSČK budú dbať o to, aby boli dodržané tieto zabezpečenia po pritom budú sa starať tiež o niektoré JRD. Tam kde nemáme zdravotné skupiny a zdrav. hliadky bude túto prácu červenokrížskú vykonávať personál z MNV tej ktorej obce.

Pavel Spišinský
Okresný tajomník ČSČK

ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ
okresný výbor
VO VRANOVE

Michal

Vydavuje

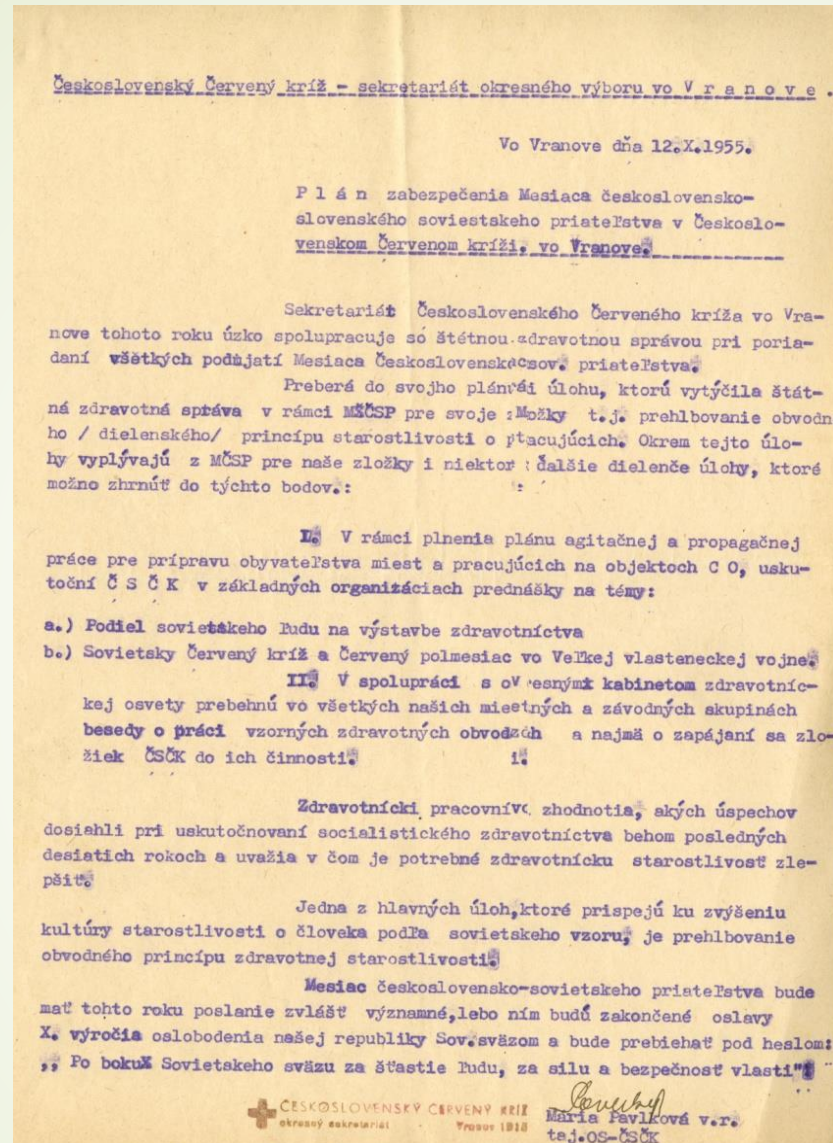
PLÁN PRÍPRAVY ŽATVY, MLATBY A VÝKUPU

Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 58, 1957, č. š. 12

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- ČSČK vo Vranove nad Topľou, v rámci spolupráce s inými organizáciami, spolupracoval so **štátnou zdravotnou správou** pri organizovaní podujatí v rámci **Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva** v roku 1955. Hlavnou úlohou v rámci Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva bola **starostlivosť o pracujúcich**. Pre prípravu obyvateľstva miest a pre pracujúcich na objektoch CO, v rámci agitačno-propagačnej práce, sa mali uskutočniť ČSČK **prednášky** - o sovietskom zdravotníctve, o pôsobení Sovietskeho Červeného kríža a Červeného polmesiaca vo Veľkej vlasteneckej vojne atď. Vo všetkých miestnych a závodných skupinách v podnikoch sa mali uskutočniť **besedy** o práci v zdravotných obvodoch a o zapájaní sa zložiek ČSČK do ich činnosti.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

PLÁN ZABEZPEČENIA MESIACA ČSP V ČSČK VO VRANOVE NAD TOPLŤOU

Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 58, 1955, č. š. 12

- ČSČK vo Vranove nad Topľou sa v rámci **medzinárodnej pomoci** iným krajinám podieľal na **zbierkach pre Kóreu a Alžírsko**. Zbierka pre Kórejčanov postihnutých vojnou sa vo Vranove nad Topľou uskutočnila v roku 1953. O priebehu zbierky sa dozvedáme zo **Zápisnice zo zasadnutia OV ČSČK**. Do zbierky sa mali zapojiť všetky skupiny t. j. **obyvatelia, podniky a aj organizácie okresu**. Dozvedáme sa, že zbierka úspešne prebiehala v Miestnej skupine ČSČK v Soli, kde sa na pomoc vyzbieralo 120 Kč. Vo Vranove nad Topľou mali zbierku prevádzať **dvojice**, ktoré určil Okresný akčný výbor NF. Na propagáciu zbierky pre Kóreu slúžili aj **plagáty – bleskovky**, ktoré vydával Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Zbierka pre Kóreu

- 2 -
na spoločný aktív, ktorý bude dňa 25.t.m v Kult. dome.
Potom s. Polák, oboznámil prítomných o výsledku doterajšieho zabezpečenia
splnenia tohto únesenia. Usnesenie bolo splnené doposiaľ len čiastočne
a nebolo splnené najmä v získavaní DKK, preto je potrebné, aby si každý
dlen výboru zobral ako záväzok získat aspoň po 5-DKK, prítomní s týmto
suhlasili; a každý má získat do 15.novembra 1953 po 5-tich DKK. Za účelom
zabezpečenia zbierky na Koreu, boli usmernené všetky naše skupiny, aby
sa do tejto akcie plne zapojili a MS-SoI už má zbierku prevádzala dňa
18.t.m. a nachádzali 120.-Kč. V samotnom Vranove budú tvorené dvojice
len je potrebné, aby OAV vypracoval plán, že ktorá skupka, ktorá ulicu
bude mať pridelenú a súčasne je potrebné týmto dnt zbieracie hácky za
týmto účelom sa spojime s OAV a zariadime potrebné. Taktiež boli všetky
naše M a ZS-ČSČK oboznámene, aby sa zapojili do uspešného priebehu mesia
ca SČSR a za týmto účelom bude ešte zvolané mimoriadne zasadnutie výboru
zde sa vypracuje podrobný plán a súčasne sa začelia inštruktori pre
jednotlivé skupiny. Na aktív, ktorý má byť dňa 25.t.m. boli nami už
písomne pozvaní všetci predsedovia našich skupien a tiež sme týchto pri
návštevách na skupinách pozívali aj osobne. v

K bodu : 4.-

Tajomník s. Polák, oboznámuje prítomných s doterajším priebehom výmeny
občianskych legitimácií. Všetky naše skupiny budú osobne navšívne a
výbory týchto boli s výmenou oboznámene, hlavne aby zvolali členské
schôdze a na týchto oboznámili všetkých členov s výmenou a súčasne vyžia-
dali od týchto fotografie a týchto členov, ktorí fotografie nemajú a su
ochotní ostat aj naďalej členmi našej organizácie je potrebné urobiť
s týchto osobam a oznámiť obratom na OV-ČSČK kedy možno prít týchto
fotografovať, skupiny boli potom tiež navšívne sa prítomnosti inštr.
KV-ČSČK s. Župičovej. Doposiaľ máme vystavených 26-kusov legitimácií
v samotnej skupine vo Vranove a 16-kusov na ZS-pri P.Š-Čaklov, ostrané
skupiny nám doposiaľ fotografie neposlali. P.Š-Čaklov nám dodá fotogra-
fie ostatných členov do 27.t.m. a ZS-Tatralan-Hlinné do 27.t.m. tiež
aj ZS-K-Hendocove, na ostatných skupinách, kde fotografie nemajú, možno
táto ist robiť až len cez nedelu, nakoľko cez týždeň neje možno týchto
členov pre fotografovanie saistiť, takže na týchto skupinách možno
pristupit k výmene až v novembri.

K tomuto bodu mal pripomienku s. Škok, ktorý uviedol, že ako je informo-
vaný, tak fotografie musí na legitimácií byť, a zodpovedne, počíta sa
s tým, že nám niektorí členovia odpadnú, ale tieto ktorý chcú byť členmi
našej organizácie istote si tu fotografiu sa svážia a je preto aj
vítané, že sám tajomník chce ist tieto fotografie na skupiny robiť.

K bodu : 5.-

Vo voľných návrhoch žiadal s. Škok, aby bola zvolaná na dňa 28.t.m.
mimoriadna schôdza OV-ČSČK, na ktorej by bol podrobne prejdnaný
fin.plán za III-štvrtrok-jeho plnenie. Súčasnne na tejto schôdzi bude
sa saoberat kontrolu príprav na mesiac SČSR.
Tento návrh bol jedhlasne prijatý. Taktiež poukázal nato, že neje
správny postup KV-ČSČK, keď tento dal príkaz, aby naše auto šlo dňa
24.t.m. do Prešova napríklad a potom odšiel do Molyých Kapušian, nakoľko
týmto sa porušuje vládne vyhlásenie o usporiadati zo dňa 26.VI.1953.
Tiež s. Predseda povedal, že nebol by správny postup KV-ČSČK, ak by
auto zobrali na dva mesiace do Sabinova, nakoľko toto je pridelené
pre nás a Stropkovský okres a mi toto taisto potrebujeme ako Sabinov
ba práve ešte lepšie, nakoľko vzhľadom na situáciu má nás bola potre-
bujeme naše skupiny teraz veľmi často navštevovať, s. predseda OV-ČSČK
potom povedal, že záleži na OV-ČSČK či suhlasí s týmto aby auto šlo do
Sabinova, čo všetci členovia OV-ČSČK sa proti tomu postavili, že s týmto
rozhodne suhlasit nemožu, nakoľko aj sám KV-ČSČK ak má zaujem natom,

ZBIERKA PRE KÓREU

Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 58, 1953, č. šk. 12

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

KÓREA-MIER

je výsledkom mierových síl na celom svete, preto manifestuj za lepšiu budúcnosť a skutočný mier!

Program manifestácie vo Vranove 19-11-55

Sraz účastníkov pred budovou železničnej stanice o 12.30 hod. 19.11.1955
Slávnostný mierový sprievod mestom o 12.45
Sraz účastníkov pred tržnicou na námestí o 15.00 hod.

0-0-0-0-0

1. Hymny, hrá hoci. hudba.
2. Zahájenie - predosta ČOV.
3. Mierová básen - výs. K.
4. Slávnostný prejav, št. ÚAV-IF.
5. Kultúrne vložky: školy.
6. Odoslania rezolúcií SV-ČJ Bratislava.
7. Zákončenie,,Internacionala."

Vydal: ČOV-ČOV Vranov.

Blaskovka

PRE VÁS MÁME KŠÉTKO K ZÁBAVE

POZÝVAME

všetkých záujemcov na tanečnú zábavu, ktorá bude dnes večer

t.j. 21. novembra 1953 o 19.00 hodín
v miestnosti Kultúrneho domu-Vranov

Zábava je usporiadaná v rámci zbierky na Kóreu a preto čistý zisk bude venovaný kórejskému ľudu

Ľúčinkuje výborná kapela doplnená z Michaloviec.

Vydal: Národný front Vranov

Blaskovka

MATE OBCE ZÁVODY V KTORÝCH SBIERKA NA KÓREU SA PŘEVÁDŽA A DOSTAHLA - VÝSLEDKOV

1./Banská..... 360	14./Mušín.....146	27./Štroupské.....104
2./Čankovce..... 67	15./V. Skovce.....276	28./Sliv. Kráľovo.....102
3./Čaklov..... 980	16./V. Borovce..... 25	29./Sln..... 700
4./Česceprá..... 400	17./Bor. št.200	30./P. Polianka.....100
5./Čičmá..... 150	18./Kerfík.....500	31./Vrapce..... 55
6./Čičava..... 40	19./K. Loh..... 300	32./Vojňac.....100
7./Čvrtkov..... 195	20./H. Hrabovce.....160	33./V. Šipov.....120
8./Dlhé Košovo..... 700	21./Potkovoce..... 45	34./Zámutov.....836
9./Dobrá n./Gn..... 453	22./Poľa..... 60	35./Z. Trnák..... 74
10./Jasenovoce..... 90	23./Pulhov.....100	36./Z. Trnák.....145
11./K. Peruš..... 214	24./R. Kozár.....146	37./Z. Trnák.....600
12./Krasavý..... 133	25./Sádov.....220	38./Vranov.....1000
13./Klášterský..... 577	26./Sedlisk.....300	39./Školy.....1750

závody o úradu

1./Železničné stanice..... 115	10./Štátna vlnka..... 40
2./Českoslov. utodopr..... 225	11./Okresný národný výbor. 703
3./Reálna škola Čaklov..... 250	12./Okresný úad..... 160
4./Strojové ateliér..... 568	13./Pošta Vranov..... 40
5./Miestny priemer..... 125	14./Okresný úad..... 145
6./Technik Čomard II..... 200	15./Štátny úad..... 600
7./Kamolice Vojňac..... 121	16./Priem. III-čomard..... 785
8./ZK pila Čomard..... 628	17./Spoločnosť..... 270
9./Jednota ČSD Vranov..... 136	18./Štátna poisťovna..... 40

Treba ich ťahať do zbierky

A čo vy ostatní funkcionári rôznych organizácií po obciach svedčíte a úradíte?

Vy nechcete pomôcť kórejskému ľudu, ktorý trpí ťažké povojnové úbočosti?

Čakáte naháňať zbierku na Kóreu až na Vranovo, kedy kórejské sirotky budú hľadať rodičov opúšťaných na svojich otcov a matky bez prístrešia - pomôžte im.

Vydal: ČOV-SNE Vranov

BLESKOVKY - KÓREA

Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 57, 1953, č. šk. 11

- Zhodnotenie akcie „**Zbierka pre alžírskych utečencov**“ podáva výsledná správa z roku 1959. V správe sa akcia hodnotí kladne, pretože sa na nej zúčastnili **všetky skupiny obyvateľstva**. Aby bola zbierka úspešná, obyvatelia Vranova nad Topľou a okresu sa navzájom **povzbudzovali** pri poskytovaní vecných darov. Potrebné debny na balenie šatstva a topánok bezplatne zabezpečili podniky mesta a okresu. V samotnej zbierke podalo dobrý výsledok mesto Vranov nad Topľou, ktoré sa podieľalo na zbierke **50% príspevkom**. Dobrú prácu odvedli aj jednotlivci a pochválená bola aj Miestna skupina ČSČK v Nižnom Hrabovci. Zbierkou sa získalo **21 debien šatstva**, najviac 1844 kusov bolo **detských vecí**.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Československý Červený kříž - okresný výbor vo Vranove.

Báča.
Československý Červený kříž
krajský výbor
P r e š o v.

Vec: Akcia "Zbiarok pre alžírskych utečencov - výsledková správa

Pri skončení akcie "Zbiarok pre alžírskych utečencov" podávame nasledujúce hlásenie o celkovom výsledku:

Jak pracovníci OV, tak aj členovia predsedníctva plne pochopili vysokú morálnu výzvu ľudskými pomocami alžírskych utečencov a v sŕdcu pomáhajú im v plnej miere, rozvíjajú a široko propagujú kampaň na MS, kde sme sa stretli s plným pochopením funkcionárov MS ako aj so strachy učiteľov-členov ČSK a samotného obyvateľstva.

Na stránke politického morálneho občianstva stávalo sa kladne k tejto významnej akcii, s plnou vedomou pomáhajú tisíce a ochotne dalo čo najlepšie. Nevykročil sa ani jediný prípad odporného postoja, ba naopak, mnohí naši občania navzájom sa povzbudzovali pri poskytovaní vecných darov.

Samočasné predsedníctvo zasadalo pre zorganizovanie, hodnotenie a riadenie zbierky trikrát. Prvý krát na svojom zasadnutí zo dňa 28.12.1958 vypracovalo podrobný organizačný plán na riadenie a kontrolu zbierky, ktorý bol aj dodržiavaný.

Na základe org.-plánu na listivo dňa 5.1.1959 boli rozdelené zbieracie kóxy s podrobným poučením priebehu zbierky jednotlivým funkcionárom.

Podrobné údaje na balenie a odoslanie štetva a topánok ochotne nám dodali jednotlivé podniky v okrese, a to:

Stavebný podnik vo Vranove	4 kusy
Tehelne Česarré	2 kusy
Drevozpracujúci podnik Hamarad	5 kusy
Vranovská drevozpracujúca (ktoré boli najkvalitnejšie a najkvalitnejšie)	5 kusy
Krajský výbor ČSK v Prešove	5 kusy

Dary dodali uvedený podniky bezplatne vyjadrujúc tým svoj dar ku zdarnému priebehu zbierky.

Dovoz štetva s jednotlivých obcí zabezpečil ČSAD a Poštový úrad vo Vranove, za plnej pomoci dispečera ČSAD s. Tichého a riaditeľa pošty s. Ľudáka. Dispečer s. Tichý okrem toho zabezpečil aj dovoz prúsyrých dební od podnikov na OV ČSK.

Všetchny riaditeľovi ČSAD, bezplatne sme odviezli dary štetva a topánok na termín na Krajský výbor ČSK v Prešove.

- 2 -

V samotnej zbierke veľmi pekný výsledok je zo samotného Vranova, ktorý sa podieľa s 50 % príspevkom.

Z jednotlivcov je potrebné spomenúť dobrodlného člana ČSK predsedu MS v Sedliškej s. Juraja Šotáka, ktorý nanešťastie, na čele dobrovoľných pracovníkov sám navštevoval obce a sám ľvi podiel na výsledku zbierky.

Takisto vyhodnocujeme prácu MS v Místnom úrade, kde MS za plnej a oddanej pomoci učiteľského zboru zdorne previedla zbierku a výsledok v príkladnom usporiadaní a balení odoslalo na OV do Vranova.

Okrem uvedených niekoľko príkladov je mnoho prvých členov ČSK, ktorí preukázali počas akcie svoju oddanosť našmu veselému cieľu a našej vlasti.

Ľudský výsledok celej zbierky je nasledovný:

Podarilo sa 21 dební štetva, samozrejme	
Kojeneckých vecí, spolu.....	299 kusov
detských vecí, spolu.....	1844 kusov
ženských vecí, spolu.....	471 kusov
mužských vecí, spolu.....	169 kusov
detkých, ženských a mužských topánok	498 párov

Nakoľko celá akcia sa zameriavala hlavne na zbierku vecných darov, nakladli sme dôraz na finančnú zbierku, preto výsledok tejto bol len Kčs 429.-

Treba ešte poznamenať, že k zdarnému priebehu a výsledku celej akcie prispela aj ochotná práca komisie pre triedenie a balenie štetva a topánok, ako aj nadosť pracovníkov Okresného výboru ČSK.

Navyše Vám hocuvedané na vedenie, ostávame s pozdravom

Ľudia zdravie - svetu mier!

ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ
okresný výbor
VO VRANOVE

Leida Rigon
tajomník OV

Ida v odpise na vedenie:
OV KES vo Vranove - s. vedúci tajomník
OV SNF vo Vranove - s. tajomník
OV vo Vranove - s. predseda
a pracovníkom, uvedeným samozrejme v tomto hlásení, ako aj podnikom.

ZBIERKA PRE ALŽÍRSKÝCH UTEČENCOV

Fond: Slovenský NF, Okresný akčný výbor NF vo Vranove nad Topľou 1948 - 1959, inv. č. 58, 1959, č. šk. 12

- Zrušenie (stratu) okresu Vranov nad Topľou v šesťdesiatych rokoch mimoriadne citlivo vnímali i všetky miestne organizácie Národného frontu vo Vranove nad Topľou. V dôsledku zrušenia okresu a presunutia sídla okresu do Michaloviec, predstaviteľom, ale aj celým výborom organizácií Národného frontu **najviac chýbal kontakt s okresnými orgánmi**. V minulosti mali organizácie Národného frontu vo Vranove nad Topľou významnú úlohu pri **príprave a organizovaní spoločensko-politických podujatí**, čo im dávalo pocit nenahraditeľnosti a dôležitosti. Organizácie Národného frontu tiež ťažko niesli, neraz aj s pocitom krivdy, direktívne nariadenia, ktoré vydávali michalovskí funkcionári.

Michnovič, I.: Vranov nad Topľou v 20. storočí 2. časť, 2005, s. 137.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- Od sedemdesiatych rokov sa činnosť **Slovenského Červeného kríža (ďalej len SČK) vo Vranove nad Topľou** riadila podľa prijatých **stanov**, ktoré boli schválené **28. mája 1969** na 1. zjazde SČK. Články stanov obsahovali **súhrn záväzných pravidiel**, ktoré boli potrebné pre činnosť SČK. O počte členov SČK vo Vranove nad Topľou sa dozvedáme zo **správ - čiastkových a súhrnných**. Tak vieme, že celkový počet členov ČK vo Vranove nad Topľou v sedemdesiatych rokoch bol **39 212** a počet členov v organizáciách (miestne skupiny, závodné skupiny a skupiny dorastu) bol **661**. O prehľade počtu členov v sedemdesiatych rokoch uvádzame tabuľku.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

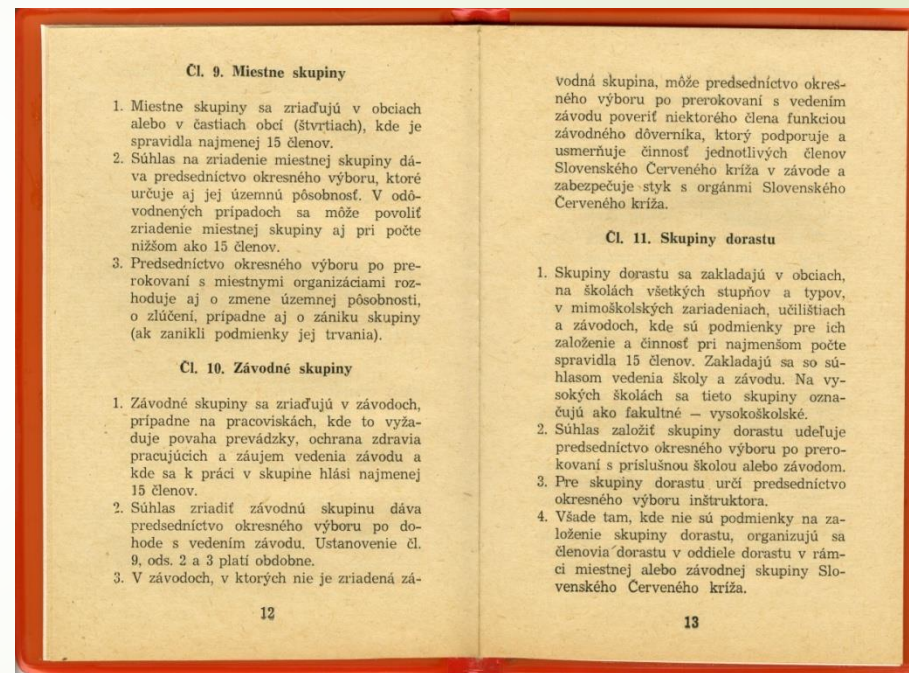
Prehľad o počte členov SČK v okrese Vranov nad Topľou

Rok	Počet členov	Počet organizácií
1972	4099	84
1973	4099	100
1975	5945	107
1976	6440	92
1977	5828	91
1978	6186	93
1979	6615	94
Spolu	39 212	661

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- Zo správ vieme aj o **zložení predsedníctva a činnosti OV SČK vo Vranove nad Topľou**. Predsedom OV SČK vo Vranove nad Topľou v roku 1979 bol **MUDr. Pavol Ondruš**, podpredsedníčkou bola **Mária Kolesárová** a vedúcou tajomníčkou bola **Ľtela Bohušová**. Za členov boli zvolení **Anna Volčková, Magda Vodinská, Milan Šaro, Eva Kopešťanská a Izabela Čuchráčová**. Medzi hlavné činnosti SČK vo Vranove nad Topľou patrilo **získavanie darcov krvi, zber liečivých rastlín, prednášky a školenia zdravotníkov, práca s cigánskym obyvateľstvom – kurzy hygienického minima, práca s mládežou atď.**

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPĽOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

STANOVY SLOVENSKEHO ČERVENÉHO KRÍŽA

Fond: ONV Vranov nad Topľou, odbor vnútorných vecí 1968 - 1990, inv. č. 16, 1970, č. šk. 11

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

 SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ
OKRESNÝ VÝBOR VO VRANOVE Telefón: 623

Okresný národný výbor
odbor vnútorných vecí
V r a n o v n/T.

v o Vranove n/T. dňa 31. 1. 1979
Číslo 45/79
Pri odpovedi uviesť vždy toto číslo
Vec:

Na základe Vášho listu zo dňa 19. 1. 1979 - Evidencia dobrovoľných organizácií, udávame tieto údaje:

- 1/ Československý Červený kríž - Okresný výbor č. tel. 2447 Vranov n/T.
- 2/ Overený opis nemáme - nenachádza sa u nás / organizácia utvorená znovu v roku 1968 po vzniku okresu Vranov n/T.
- 3/ Stanovy našej organizácie zaslané v roku 1977 - zmeny žiadne.
- 4/ Zloženie predsedníctva: MUDr. Pavol Ondruš, predseda
Mária Čolesárová, podpredseda
Evela Bohušová, tajomníčka
Anna Volšková - preds. zdrav. komisie
Magda Čočínská - preds. mas. pol. a org. komisie
Milan Šaro - predseda brannej komisie
Eva Kopešťanská - členka
MUDr. Izabela Čuchrášová - preds. sociálnej komisie
Anna Pavelková, členka
5. Evidujeme 76 ZO ČSČK na každej obci v okrese, okrem toho 13 ZO ČSČK na závodoch: Pôrobetón, BUKÓZA, Slovenka, Dom dôchodcov, Továrne, Cementáreň Bystré, OÚZV Vranov, Štátne lesy Čemerne, Vsl. tehelne Čemerne, Štát. poisťovňa Vranov, Agrostav Vranov, Lykotex Hlinné, Reštaurácie Vranov, ČSAD Vranov. 4 skupiny dorastu: SEŠ Vranov, Gymnázium Vranov, SPTS Čaklov, OU BUKÓZA.
6. K 31. 12. 1978 počet členov ČSČK: 6 186 + 458 dorast.
7. Máme vlajku - biela v prostriedku Červený kríž - plátno + malé vlajočky.
Práca OV ČSČK je zameraná hlavne na získavanie BDK, sociálnu

Vyhovuje

- 2 -

činnosť, plnenie branných úloh - výstavba zdrav. útvarov - zdravotnícke družiny, zdravotnícke hliadky, dobrovoľné sestry, pre ktoré poriadame okresné súťaže. zabezpečujeme zdravotnícke prednášky, rôzne školenia v prvej predlekárskej pomoci. Ďalej je to práca s mládežou, kde školíme mladých zdravotníkov, z ktorých taktiež poriadame okr. súťaž, zabezpečuje zdrav. prednášky pre školy a máme dobrovoľné sestry mladých 1 3 zdrav. družiny mladých zo škôl II. cyklu. Pozornosť je venovaná výchove cig. obyvateľstva, kde zabezpečujeme pre nich ~~XX~~ kurzy hygienického minima a základnú zdravotnícku prípravu. Podielame sa na plnení volebných programov a naši členovia v roku 1978 odpracovali celkom v akcii "Z" 6 357 br. hodín, pri skrášovaní miest, obcí, závodov a škôl 13 708 hodín, vysadili ovoc. stromkov 394, okr. kríkov a ruží 341+1846, lesných stromkov 311, pri úprave potokov odpracovali 1 150 hodín, na pomoc poľnohospodárstvu 11 966 hodín, pri jarnom upratovaní 7 112 hodín, v zdrav. činnosti 808 hodín, pri úprave voj. cintorínov 150 hodín. Na Fond solidarity odviezli 10.817.- Kčs. Ďalej to boli zberové akcie: liečivé rastliny, a zber pre národné hospodárstvo.

S pozdravom

 Etela B o h u š o v á
tajomníčka OV ČSČK

121

OKRESNÝ NÁRODNÝ VÝBOR VO VRANOVE n/Topľou

Odbor vnútorných vecí

Číslo: 72/74 - L. Vranov: 18.4.1974

Východoslovenský KNV
odbor vnútorných vecí
K O Ť I C E

Vec: Správa o činnosti dobrovoľných spoločenských organizácií v okrese Vranov nad Topľou za rok 1973 - zaslania.

V okrese Vranov nad Topľou v roku 1973 pôsobili tieto spoločenské organizácie registrované na odbore vnútorných vecí ONV: Slovenský zväz protifašistických bojovníkov - 1303 členov, 25 organizácií.
Slovenský zväz žien - 4.714 členiek - 83 organizácií.
Socialistický zväz mládeže - 3.012 členov - 105 organizácií.
Zväz pre spoluprácu s armádou - 2.514 členov - 73 organizácií.
Združenie slovenských invalidov - 2.417 členov - 32 organizácií.
Zväz československo-sovietskych priateľstva - 5.965 členov, 110 organ.
Slovenská telovýchovná organizácia - 6.384 členov, 46 jednot.
Slovenský červený kríž - 4.095 členov - 100 organizácií.
Socialistická akadémia Slovenska - 404 členov, 25 pobočiek.
Slovenský zväz požiarnej ochrany - 2.815 členov 82 organizácií.
Slovenský poľovnícky zväz - 476 členov, 23 združení.
Slovenská vedecko-technická spoločnosť - 282 členov, 4 pobočky.
Nierová rada - 29 členov.
Československá poľnohospodárska spoločnosť - 17 členov + 42 kolektívnych členov.
Slovenský rybársky zväz - 261 členov - 2 organizácie.
Slovenský ovocinársky a záhradnícky zväz - 172 členov, 9 organizácií.
Slovenský zväz chovateľov oštových holubov - 23 členov - 2 organizácie.
Slovenský zväz drobnochovateľov - 315 členov - 11 organizácií.
Slovenský zväz včelárov - 235 členov.
Zväz družstevných roľníkov SSR - 44 kol. členov.

V apríli 1973 bol zrušený v okrese Zväz Čigánov - Romov. Písomnosti OV ZCR ako aj písomnosti miestnych organizácií a pečiatky boli odovzdané a uskladnené v archíve odboru vnútorných vecí ONV.

Súhrn:
Počet dobrovoľných organizácií 20 org.
Počet miestnych/základných jednot a odborček/..... 815
Počet všetkých členov spoloč. organizácií..... 39.190 člen.

Všetky organizácie predložili svoje stanovy a správy o činnosti. Zástupcovia odboru vnútorných vecí sa zúčastňujú navýbrochých schôdzkach týchto organizácií. V roku 1973 sa zúčastnili na týchto výrobných schôdzkach: SPB, SZŽ, SZM, Zväz arm., STO, ZČSP, SZPO, SZV, SZV, ZIR-SSV, ČSČK.
V r. k 1973 došlo k ďalšiemu rozšíreniu počtov členov v najmasovejších spoločenských organizáciách v okrese a neboli zistené nijaké priestupky voči schváleným stanovám u jednotlivých spoločenských organizácií.

Ján K I T E O
vedúci odboru

SPRÁVY O ČINNOSTI SČK VO VRANOVE NAD TOPLŔOU - ČIASTKOVÁ A SÚHRNNÁ
Fond: ONV Vranov nad Topľou, odbor vnútorných vecí 1968 - 1990, inv. č. 16 a 19, 1973, 1978, č. šk. 11 a 19

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- O plnení **najdôležitejšej úlohy** SČK vo Vranove nad Topľou v sedemdesiatych rokoch - **získavaní bezpríspevkových darcov krvi**, sa dozvedáme zo **zápisov v Mestskej kronike Vranova nad Topľou z rokov 1977 a 1979**. V roku 1977 darovalo najcennejšiu tekutinu **833 darcov krvi**. Najväčšiu zásluhu na darovaní krvi mali darcovia z podniku Bukóza, závodu Slovenka a zdravotníckeho obvodu v Čemernom. Ďalšie darovanie krvi sa uskutočnilo **v roku 1979** z príležitosti konania Okresnej konferencie ČSČK. Pri tejto príležitosti darovalo krv **40 darcov** z obvodu Vranov – Čemerné. Koncom roka 1979 darovalo krv v Okresnom ústave národného zdravia v Humennom **102 darcov krvi**.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

119

Domová správa.

technického vybavenia.

Domová správa spravovala v roku 1977 listie páškopáleništva bytových jednotiek, čo je len 93,6% z plánovaného počtu odovzdaných bytov. Organizácia mala v priebehu roka na vlastnú žiadosť upravený plán oprav bytového fondu vlastnou úľavou a od nadriadeného orgánu jej boli poskytnuté šélové prostriedky vo výške štyristo tisíc korún na zabezpečenie generálnej opravy kôľor. Organizácia splnila vyškôny na 100,1% keď bolo v absolútny čiastke predstavovali päť miliónov deväťsto tisíc korún.

Dar najcennejši - plánované úľavy v bezprípustkovom darcovstve krvi občanov nášho okresu veľmi úspešne splnili. Najcennejšiu škulinu darovali bezplatne oštosťdesaťdva darcov čím bol plán splnený na 117%. Na týchto veľmi pekných výsledkoch majú najväčšiu zásluhu darcovia z národného podniku Pukba národu Slovenska a zdravotníckeho obvodu v Čimernom.

Výstavba zdravotníckeho študiska sa začala v auguste 1977. Do konca roka sa na tejto stavbe vykonala už históriológistickí

Darovanie krvi
Zdravotníctvo

154

súdruh A. Belonič.

Vo veľkej zasadacej Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska vo Vranove nad Topľou sa konala v sobotu 20. januára Okresná konferencia Slovenského národného výboru. Long si predsa vzali v tomto roku, ktorý je Medzinárodným rokom dieťaťa, že je treba ide viac strážit a zaklinovať svoju prácu pri plnení úloh rozvoja národného hospodárstva, pekltovať socialistický charakter rodiny, zlepšiť politicko-výchovnú prácu.

Dňa 23. februára sa konali v našom okresnom meste oslavy 31. apríla Úľavného februára. Začali sa klade-riem rencov k pamätníku Slovenského národného povstania a pokračovali slávnostným zhromaždením pracujúcich nášho okresu v kine Topľa, kde slávnostný pejar predniesol predseda súdruh Karolšlav Tajčik.

Dňa 23. februára 1979 prebiehala vo Vranove nad Topľou okresná konferencia československého červeného kríža. Bi príležitosti jej konania darovali v ústrik 13. februára štyridsať darcov z obvodu Vranov - Čimerní na transfúznj stanici v Čimernom bezplatne svoju krv. Za účasti do predsedníctiev delegátov a šesťdesiatjedem hostí

Darovanie krvi

182

mamičke Margite Kováčovej syn, ktorému dali meno Jozef. Úroj narodený občan nového roku meral päťdesaťpäť centimetrov a vážil štyri kila a dvadsať dekagramov.

V roku 1979 bolo v meste Vranov nad Topľou učelovorenej dvestošesť manželstiev mladými ľuďmi a štyridsaťjeden manželstiev rozvedených. V tomto roku sa ku narodeniu listie päťdesiatšesť detí, z toho oštosťdesať štyroch a šesťdesiat deväť. V meste žije v roku 1979 dvestodvadsaťpäť občanov. Prirodzenj priastok sa teda podľa toho počítala na listie tristoštyridsaťjeden ľudí.

Do Vranova sa v tomto roku prišľabovali šesťdesiatdeväťdesiatosem ľudí a odsťahovalo sa z nich dvestošesťdesaťdeväť ľudí. Celkový priastok oštyridsaťšesť a mede je teda v roku 1979 listie sedemsto päťdesať občanov.

Novcom novembra a začiatkom decembra bolo potrebnj pušno na transfúznj stanici Okresného výboru národného zdravotníctva v Čimernom. Oščinilo sa o to i dvoja bezprípustkových darcov krvi. Z nášho okresu, ktorí sa rozhodli darovať list najväčšiu škulinu, boli pamolnanci československej autokarovj dráhy, pivárni v Okresného oddelenia štop národnj bezpečnosti a laboranti súbneho oddelenia Okresného výboru národného zdravotníctva vo Vranove nad Topľou.

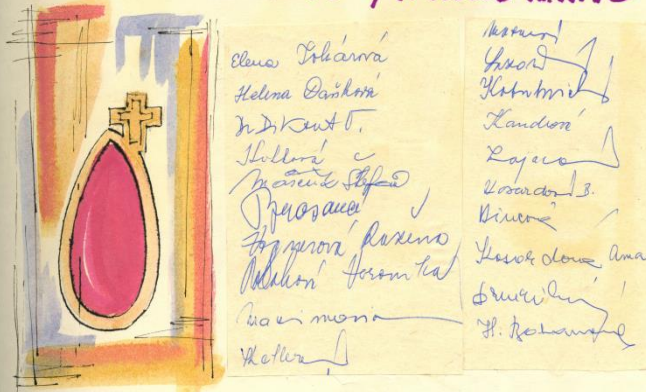
Darovanie krvi

DAROVANIE KRVI V OKRESE VRANOV NAD TOPLŔOU V ROKU 1977 a 1979
Fond: MsNV Vranov nad Topľou 1949 - 1990, Mestská kronika Vranov nad Topľou 1972 - 1984

SLÁVNOSTNÝ ZÁPIS

pri príležitosti odmenenia
čestných darcov krvi čer-
veným krížom a ŽPDR - MsNV

vo Vranove "/.T. dňa 10.11.78

[Signature]
PRESEDA

[Signature]
PRESEDA

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA
VO VRANOVE NAD TOPLĽOU
CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

SLÁVNOSTNÝ ZÁPIS PRI PRÍLEŽITOSTI ODMENENIA DARCOV KRVI V ROKU 1978
Fond: MsNV Vranov nad Topľou 1949 - 1990, Pamätná kniha Vranov nad Topľou 1977 - 1984

- Počty členov ČSČK vo Vranove nad Topľou aj v **osemdesiatych rokoch** podávajú **správy – čiastkové a súhrnné**. Zo správ vieme, že celkový počet členov ČSČK vo Vranove nad Topľou v osemdesiatych rokoch bol **46 040** a počet členov v organizáciách bol **539**. Pre prehľad počtu členov prikkladáme aj tabuľku. Zo správ vieme aj o zmene v zložení predsedníctva a členstva v OV ČSČK vo Vranove nad Topľou. Predsedom bol **MUDr. Štefan Hudák**, podpredsedníčkou **Mária Kolesárová** a tajomníčkou **Etela Bohušová**. Za členov boli zvolení: **Anna Volčková, Božena Rusnáková, Izabela Čuchráčová, Milan Šaro, Eva Beňová a Eva Kopešťanská**. Medzi hlavné činnosti ČSČK vo Vranove nad Topľou patrili: **získavanie bezpríspevkových darcov krvi, školenia opatrovateliek, školenia, besedy, zdravotné prednášky na školách zamerané na boj proti alkoholizmu a toxikománií**.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLĎOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Prehľad o počte členov SČK v okrese Vranov nad Topľou

Rok	Počet členov	Počet organizácii
1981	7083	92
1982	7242	95
1984	7595	88
1985	8416	86
1986	7852	89
1987	7852	89
Spolu	46 040	539

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- Aj **v osemdesiatych rokoch** bolo najdôležitejšou úlohou ČSČK vo Vranove nad Topľou získavanie **bezpríspevkových darcov krvi**. V auguste **v roku 1981**, v súvislosti s výročím SNP, sa konal aktív bezpríspevkových darcov krvi. Akcie sa zúčastnilo **152 darcov krvi** a prihovoril sa k nim predseda OV ČSČK vo Vranove nad Topľou MUDr. Štefan Hudák. Vo svojom príhovore poukázal na vysokú morálnu hodnotu darovania krvi, a tiež vyslovil pranie, aby sa krv neprelievala na bojiskách, ale bola **liekom pre záchranu života**. V príhovore tiež uviedol celkový počet darcov krvi od začiatku roka a to **1 171 darcov**. Z týchto darcov krvi medzi najaktívnejších patrili pracovníci **STS vo Vranove nad Topľou, a tiež zo závodov Bukóza a Slovenka**. Najvyššie ocenenie **Zlatú Janského plaketu** získal v decembri 1981, na slávnostnom stretnutí FV ČSČK s darcami krvi v Prahe, J. Varga pracovník ČSAD vo Vranove nad Topľou.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

253

Sloninského národného povstania, koval sa v posledných dňoch mesiaca augusta akoby bezpríspevkový darcov krvi. Existovalo sa na ňom sto päťdesiatdva bezpríspevkových darcov, ka ktorým sa prihovaril predseda Okresného výboru Československého Červeného kríža a riaditeľ Okresného ústavu národného zdravia vo Vranove Jozef Šudák. Poukázal okrem iného na výrok: morálnu hodnotu darovania krvi. - Nech je makou, všetkým nás, členov Československého Červeného kríža, darcov krvi, všetkých ľudí, aby sa na bojiskách neprelievala krv - ale aby bola liekom pre zachranu života človeka. Od päťdesiatke roka máme v našom okrese čísla stosedemdesiatjedna darcov. Medzi najaktívnejších patria darcovia Brigád socialistického práce na Strojomj traktorovej stanici Vranov, Hlovecký a Bulecký, kde deväťdesiatosem darcov dostalo odznak Zaslúžilý darca krvi, pričom má bronzovej odznak Janského plakety za výše desiat narodených darcovstov. V Baku bol 11. decembra 1981 na slávnostnom zhromaždení členov Federálneho výboru Československého Červeného kríža s bezpríspevkovými darcami krvi z celej republiky, ktorí darovali krv už výše štyridsaťkrát Janského slávnostnej plakety.

254

Novo vymenovaný voditeľ Československého automobilového družstva vo Vranove J. Waga. Je to veľký nositeľ slávnostnej plakety v našom okrese. Na posledných bezpríspevkových schôdkach s občanmi sa v meste Vranov narodilo deväťdesiat ôsm narodených výtorov, na ktorých vzniklo sto päťdesiatjedna členov. Všetky sa uskutočnili na deviatich verejných schôdkach, kde prišlo na výšku stosedemdesiatdva členov. Naše okremie mesto Vranov nad Topľou malo k 1. decembra 1981 osemdesiat šesť členov stosedemdesiatjedna obyvateľov. Za jedenáť mesiacov toho roku pribudlo päťdesiatšesť členov obyvateľov. Do mesta sa prisťahovalo šesťdesiatšesť členov obyvateľov a odhlásilo sa šesťdesiatšesť členov. Narodilo sa šesťdesiatšesť členov a celkovo vzniklo osemdesiatjedna členov mesta Vranova nad Topľou.

AKTÍV BEZPRÍSPEVKOVÝCH DARCOV KRVI V ROKU 1981

Fond: MsNV Vranov nad Topľou 1949 - 1990, Mestská kronika Vranov nad Topľou 1972 - 1984

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

- Pri príležitosti **25. výročia bezplatného darovania krvi** sa v **auguste 1985** konal v závodnom klube ROH v Bukóze slávnostný aktív. Slávnostný príhovor predniesol predseda OV ČSČK vo Vranove nad Topľou MUDr. Štefan Hudák. V príhovore zdôraznil, že okres Vranov nad Topľou, čo sa týka darovania krvi patrí medzi najlepšie v Slovenskej socialistickej republike. Zo všetkých ocenených darcov krvi v republike získali Vranovčania: **5 zlatých, 71 strieborných a 198 bronzových Janského plakiet**. Na aktíve bolo odovzdaných ďalších **20 strieborných a 72 bronzových plakiet**.

sumarskí miliónov šesťstodiatšesť tisíc korun. 95
Počet pracovníkov v tomto roku bol 105 osôb.
V priebehu roka 1985 bolo nahlásených štyri
tisíc sedemstodiatšesťdesiatšesť a päťdesiat
riad. Organizácia k ľudskému prvému
decembri 1985 ošetrovala a evidovala
celkovo stoosem domov, dve tisíc stoosem-
násť bytov a šesťstodiatšesťdesiatšesť
priestorov. Mestský bytový podnik má
celkom trinásť kotolní, ktoré zabezpe-
čujú dodávku tepla. Celkovo bolo poda-
ných pätnásť státností.

Sociálne a zdravotné pomery.

V tomto roku sa skvalitnili
zdravotné služby a pozornosť sa
venovala najmä zvýšeniu puer-
álnej starostlivosti o občanov
v meste a v okrese. Zdravotníkom
boli odovzdané do rúk nové moderné prístroje
vo vranovskej nemocnici ako napríklad: fibro-
gastroskop na priame vyšetrenie žalúdka,
ultrasonograf na vyšetrenie veľkých vnú-
terných orgánov. Bola zriadená kardiologic-
ká, diabetologická a gastroenterologická
ambulancia III. interná a III. chirurgická.
Tým pribudli ďalšie odborné služby v zdra-
vovníctve, ktoré pomáhajú našim občanom
a tým, ktorí pomoc potrebujú.

V národnom klube Revolučného odbo-
rového hnutí národného podniku Bukoča
bol v piatok 25. augusta 1985 slávnostný
aktív bezpríspevkových darcov krvi pri preli-

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

96

šlosti 25. vyročia bezplatného darovania krvi.
Otvorila a viedla ho tajomníčka Okresného
výboru Československého červeného kríža Elena
Bohušová, ktorá medzi darcami privítala tajomníka
Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska
vo Vranove nad Topľou R. Tajčíka, predsedu
Slovenského ústredného výboru Československého
červeného kríža J. Lukačího a ďalších. Hlav-
nosný prejav predniesol predseda Okresného
výboru Československého červeného kríža a
riaditeľ Okresného ústavu národného zdravia
vo Vranove nad Topľou J. Hudák. Zdrazil,
že náš okres patrí v darovaní krvi medzi
najlepšie v Slovenskej socialistickej republike.
Z čímych dárčiteľov slatý Jánšeho plakety
v okrese je priamo v meste päť dárčiteľov.
Zo sloboch dárčiteľov štrícoryňel je v meste
sedemdesiatjedem. Z krísto-osmdesiatšedem
broncových plakiet je v meste stodevät-
desiatosem dárčiteľov. Zo zastúpených omsto-
tridsiatšedem darcov je v našom okresnom
meste dvestohridsatšesť dárčiteľov a krísto-
dvadsaťštyri je vzorných darcov krvi a to len
v našom okresnom meste. Lidruková Hudák
a Lukačí odovzdať ďalších dvadsať štrícoryňel
a sedemdesiatšedem broncových plakiet občanom
nášeho mesta. Tajomník Okresného výboru Ko-
munistickej strany Slovenska R. Tajčík po-
dakoval veľkým darcom mesta a okresu a za
veľkých bezpríspevkových významnaných darcov
podakoval V. Vajtek vo návodu Slovenska.

AKTÍV BEZPRÍSPEVKOVÝCH DARCOV KRVI V ROKU 1985

Fond: MsNV Vranov nad Topľou 1949 - 1990, Mestská kronika Vranov nad Topľou 1984 - 1991

**HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA
VO VRANOVE NAD TOPLŤOU
CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY**

200

 **SLÁVNOSTNÝ
ZÁPIS**

*pri príležitosti stretnutia
s čestnými darcami krvi vo Vra-
nove dňa 24.10.1980*

SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ
mládež slovenska
VRANOV, okres Vratislav

*Prezentačná listina o predaní krvi
zo dňa 24. X. 1980*

1. Maria Zajacková	23. Dand
2. Anna Brosová	29. Kru
3. P. Moravčík	25. Kamcar
4. Semanová	26. Jec
5. Bisková	
6. Múch	
7. Kru	
8. Kru	
9. Čučurková	
10. Kru	

77-3
PRESEDA ZPOZ

Kru
PRESEDA MAMU

SLÁVNOSTNÝ ZÁPIS PRI PRÍLEŽITOSTI STRETNUTIA S DARCAMI KRVI V ROKU 1980
Fond: MsNV Vranov nad Topľou 1949 - 1990, Pamätná kniha Vranov nad Topľou 1977 - 1984

- ➔ Činnosť ČSČK vo Vranove nad Topľou **v deväťdesiatych rokoch** mapujú stránky **mestských kroník**. Politicko-spoločenské zmeny celej spoločnosti v novembri 1989 boli sprevádzané aj zmenami v bývalom ČSČK a to na úrovni federálnych orgánov, slovenských aj okresných orgánov. Preto **v decembri 1991**, na mimoriadnom zasadnutí OV ČSČK, bolo zvolené nové vedenie ČSČK vo Vranove nad Topľou. Za predsedu bol zvolený **MUDr. František Mrázik**. Podpredsedníčkou sa stala **Mária Felšöciová** a vedúcou tajomníčkou sa stala **Valéria Nemcová**. **Od roku 1993 dochádza k zmene názvu organizácie na Územný spolok Slovenského Červeného kríža vo Vranove nad Topľou**. Čo sa týka činnosti Územného spolku Slovenského Červeného kríža vo Vranove nad Topľou, v rokoch 1993 – 1999, prevládalo **získavanie a oceňovanie bezpríspevkových darcov krvi**.

- V deväťdesiatych rokoch získal Územný spolok SČK vo Vranove nad Topľou aj nové priestory v budove bývalých detských jasí – **Dom humanity** na Štúrovej ulici vo Vranove nad Topľou. V priestoroch Domu humanity sa **zriadila vývarovňa** určená pre sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva, darcov krvi, dôchodcov a ostatných občanov odkázaných na pomoc iných. Priestory sa využívali aj na **školenia v predlekárskej prvej pomoci a učiteľov zdravotníkov, prednášky pre mládež aj občanov Vranova nad Topľou**. Veľká pozornosť sa venovala na **úseku výchovy občanov k prvej pomoci**. Z toho dôvodu sa konali školenia a besedy obohatené o **praktické ukážky nácviku umelého dýchania a masáže srdca**. Začali sa usporadúvať aj **kurzy prvej pomoci pre študentov autoškôl**. Medzi ďalšie činnosti spolku patrili **propagácia darcovstva krvi a starostlivosť o postihnuté deti**.

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŔOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Z A M E R A N I E PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH OKRESNEJ ORGANIZÁCIE SČK VO VRANOVE NAD TOPLŔOU

Uvedomujeme si náročnosť súčasného obdobia, ktoré si vyžaduje zvyšovať úroveň a účinnosť výchovy medzi členmi a zamerať sa na rozhodujúce úlohy v rámci špecifického zamerania našej organizácie.

Upraviť pozornosť na oblasť zdravotnej činnosti, kde patrí zdravotná výchova, ktorú budeme zabezpečovať cielene pre všetky skupiny obyvateľstva. Musíme sa zamýšľať nad novými formami výuky. Dnes už nestačí len hovorené slovo, ale viac využiť vizuálnu techniku.

Skvalitníme výber do zboru zdravotných inštruktorov s cieľom skvalitnenia výuky občanov k prvej predlekárskej pomoci. Ťažisko výuky bude spočívať vo využívaní improvizovaných prostriedkov, ktoré by mal pri poskytnutí pomoci vedieť použiť každý občan.

V oblasti záchranej činnosti sa budeme snažiť o vybudovanie záchranných tímov aspoň na niektorých väčších obciach, vrátane jedného záchranného tímu na úrovni OV SČK.

V oblasti BDK zlepšime propagáciu bezpríspevkového darčovstva cestou ZO SČK, okresných novín. Zvýšenú pozornosť budeme venovať oceňovaniu mnohonásobných BDK, k čomu využijeme aj iniciatívu podnikateľov a sponzorov. Budeme sa snažiť presadzovať požiadavky BDK v okrese a aj tým získavať ďalších BDK, hlavne z radov mládeže.

V oblasti práce s deťmi a mládežou vynaložíme zvýšené úsilie v starostlivosti o postihnuté deti. Aj naďalej budeme všestranne pomáhať ústavom pre telesne a mentálne postihnuté deti a deťom v detskom domove. Zároveň budeme spolupracovať pri zriaďovaní internátu pre telesne postihnuté deti.

Už na MŠ začneme na deti vplývať a hravou formou s využitím metodiky "Evička nám ocherela" a knihy "Kvapôčka" rozširovať zdravotnú výchovu.

U žiakov základných škôl naďalej budeme skvalitňovať školenia mladých zdravotníkov I. a II. stupňa a získané vedomosti overovať v okresných súťažiach hliadok mladých zdravotníkov.

- 2 -

Naďalej budeme pracovať aj s mládežou SČK na školách II. cyklu, podporovať jej aktivity a tak ju získavať pre prácu v SČK.

Aktívnou formou propagácie a zdravého súťaženia v tejto činnosti budú aj naďalej súťaže družstiev prvej pomoci na úrovni okresu.

V organizátorskej a riadiacej oblasti sa budeme cestou ZO SČK usilovať o stabilizáciu členskej základne. Pravidelne minimálne 1-krát ročne budeme organizovať pracovné stretnutia s predsedami ZO SČK s cieľom oboznámiť ich s úlohami, novými formami práce, problémami a pod.

Základné organizácie budeme viesť k systematickej činnosti a zodpovednosti za zverené úlohy.

V ekonomickej oblasti aj naďalej budeme vyhľadávať spoluprácu sponzorov pri organizovaní jednotlivých akcií. Predajom šrebov SČK získavať prostriedky na pokrytie vlastných nákladov. Aj naďalej zabezpečíme sebestačnosť vývarovne Domu humanity.

V sociálnej oblasti budeme naďalej rozvíjať aktivity, ktoré sú v okrese žiaduce a smerujú k pomoci starším občanom, nezamestnaným, bezdomovcom, resp. utečencom. Na základe predbežného prieskumu uvažujeme so zabezpečením poskytovania desiatových polievok pre sociálne odkázaných občanov vo vývarovni Domu humanity.

ZAMERANIE PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH OKRESNEJ ORGANIZÁCIE SČK VO VRANOVE NAD TOPLŔOU
Fond: Slovenský Červený kríž, územný spolok Vranov nad Topľou, 1993

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLŤOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Slávnostný zápis
z odovzdania
bronzovej
plakety
prof. MUDr.
Jána Jánskeho

Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera

Vranov n.T., 30.10.1990

Slávnostný zápis
z odovzdania
zlatých plakietských
prof. MUDr. Jána Jánskeho
bezpríspevkovým darcom krvi

Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera
Blahoslav	Červený	Štefan	Kučera

Vranov n.T. 3. december 1993

SLÁVNOSTNÉ ZÁPISY Z ODOVZDÁVANIA JÁNSKEHO PLAKIET Z ROKU 1990 a 1993
Fond: MÚ vo Vranove nad Topľou 1991 - 2006, Pamätná kniha Vranov nad Topľou 1990 - 1998

HISTÓRIA ČERVENÉHO KRÍŽA VO VRANOVE NAD TOPLĎOU CEZ ARCHÍVNE DOKUMENTY

Slávnostný zápis
a prijatia
darcov krvi, držiteľov
zlatej a diamantovej
plakety
prof. MUDr. Jána Jánského
primátorom mesta
pri príležitosti Svetového
dňa Červeného kríža
Vranov nad Topľou 5. máj 1995

Zlatá plaketa prof. MUDr. J. Jánského

Bomík Ľubomír	_____
Dordovič Jan	_____
Fecho František	_____
Herman František	_____
Gic Pefan	_____
Kric Jan	_____
Jefanov Mikuláš	_____
Lipajová Božena	_____
Kopník František	_____
Mintrák Jozef	_____
Pencák Jan	_____
Sabot Michal	_____
Sejka Jan	_____
Smolej Jan	_____
Ševcová Mária	_____
Šafarica Edmund	_____
Piec Jozef	_____

Diamantová plaketa prof. MUDr. J. Jánského

Lipajová Božena	_____
-----------------	-------

SLÁVNOSTNÝ ZÁPIS PRI PRÍLEŽITOSTI PRIJATIA DARCOV KRVÍ V ROKU 1995
Fond: MÚ vo Vranove nad Topľou 1991 - 1996, Pamätná kniha Vranov nad Topľou 1990 - 1998

Z histórie darčovstva krvi

- Podrobný postup prvej transfúzie krvi predstavil **v roku 1615** nemecký vedec **Libavius**. Avšak táto transfúzia krvi bola neúspešná, pretože v tomto období sa ešte nič nevedelo o krvných skupinách. Krvné skupiny objavili až **v roku 1907** profesori **Langstein a Ján Janský**. Pacientov rozdelili **do štyroch skupín** podľa zrážanlivosti ich krvi: **A, B, AB a O**. Náhrada stratenej krvi sa úspešne začala **v roku 1948**, bezplatné darčovstvo sa začalo rozvíjať **v roku 1960**. Krv – túto vzácnu tekutinu sa zatiaľ nepodarilo umelo vyrobiť, a tak jej spotrebu možno zabezpečiť len odobratím od darcu. Dobrovoľným darcom krvi sa udeľujú **Janského plakety**:

Z histórie darčovstva krvi

Bronzová plaketa - ženy aj muži 10 odberov krvi,

Strieborná plaketa - ženy aj muži 20 odberov krvi,

Z histórie darčovstva krvi

Zlatá plaketa - ženy 30 a muži 40 odberov krvi,

Diamantová plaketa - ženy 60 a muži 80 odberov krvi,

Z histórie darčovstva krvi

Kňazovického medaila - ženy 80 a muži 100 odberov krvi.

Mydlová, B.: Miestny spolok Červeného kríža Nová Kelča 1955 - 2018, 2018, s. 103.

Prvá transfúzia krvi na Slovensku

- Kňazovického medaila, najvyššie ocenenie pre bezpríspevkových darcov krvi, sa udeľuje na počesť lekára **Jána Kňazovického**. Medaila sa udeľuje na Slovensku od **roku 2007**. Ján Kňazovický bol priekopníkom v oblasti krvnej transfúzie, pretože **v roku 1923 ako prvý uskutočnil transfúziu krvi na Slovensku**. Práve **100. výročie** tejto udalosti si v tomto roku pripomíname. Vo svojej lekárskej praxi sa venoval **cievnej chirurgii**. Zaslúžil sa aj o **vznik a rozvoj transfúzných staníc, stredných zdravotných škôl** a pri Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach vybudoval chirurgickú kliniku. Bol uznávaným lekárom na Slovensku, ale aj v zahraničí. Jeho láska k chirurgii a radosť zo zachraňovania životov z neho urobili rekordmana svetových štatistík: aktívne operoval do veku 85 rokov, poslednú operáciu viedol ako 91-ročný, za 67 rokov praxe uskutočnil vyše 20 000 operácií.

Ako prvý uskutočnil na Slovensku transfúziu krvi dostupné na <http://spravy.rtv.s.sk>.

Ján Kňazovický - životopis

27. 10. 1893 – narodil sa v Ľubietovej,

1911 – 1916 – študuje medicínu na univerzite v Kluži,

1918 – pracuje ako lekár v radoch Červenej armády,

1922 – pracuje na chirurgii v nemocnici v Bratislave,

1923 – uskutočňuje prvú transfúziu krvi,

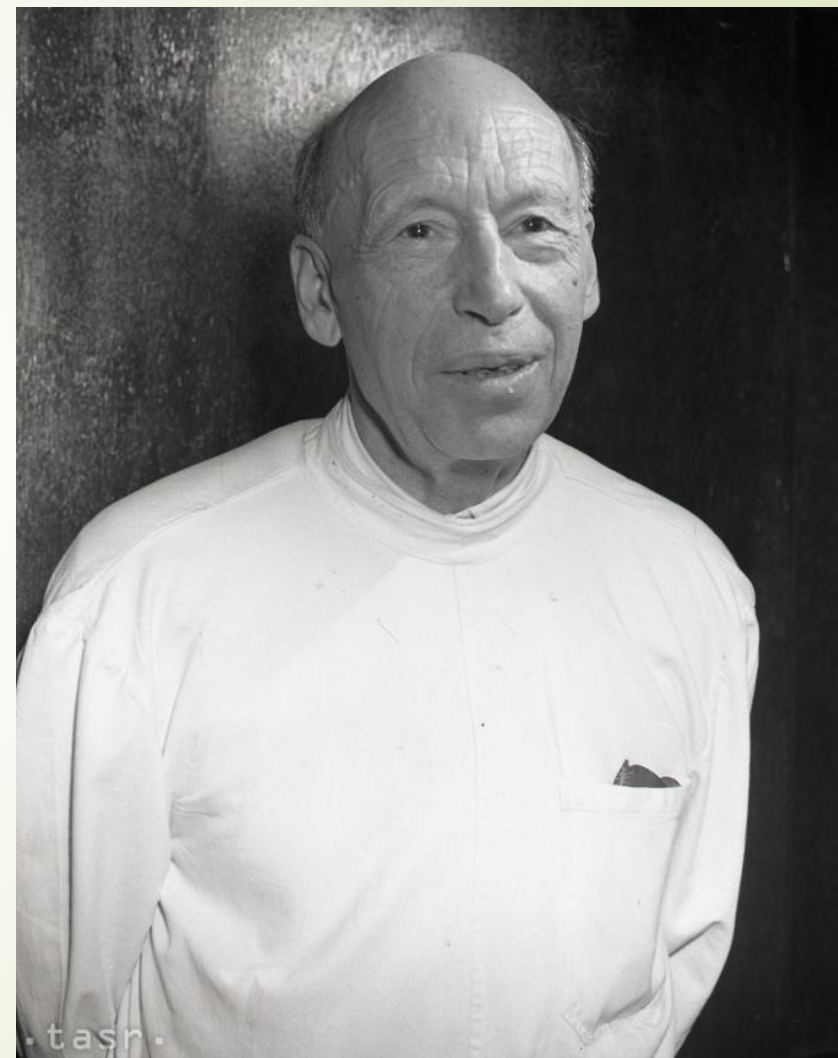
1930 – prednosta chirurgie v nemocnici v Košiciach,

1933 – habilitovaný na docenta,

1938 – riaditeľ nemocnice v Košiciach a primár jej chirurgického oddelenia,

1946 - 1982 – profesor chirurgie a vedúci Katedry chirurgie na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach,

20. 8. 1987 – zomiera v Košiciach.

ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PREZENTÁCII

ČSR	Československá republika	CO	Civilná ochrana
ČsČK	Československý Červený kríž	MS	Miestna skupina
ŠEŠ	Štátna ľudová škola	OAV	Okresný akčný výbor
ČK	Červený kríž	NF	Národný front
Čsl. Červený kríž	Československý Červený kríž	SČK	Slovenský Červený kríž
OV KSS	Okresný výbor Komunistickej strany Slovenska	OV SČK	Okresný výbor Slovenského Červeného kríža
OV ČSČK	Okresný výbor Československého Červeného kríža	ONV	Okresný národný výbor
ČSČK	Československý Červený kríž	MsNV	Mestský národný výbor
Slovenský NF OAV	Slovenský národný front Okresný akčný výbor	SNP	Slovenské národné povstanie
JRD	Jednotné roľnícke družstvo	STS	Strojová a traktorová stanica
ZSSR	Zväz sovietskych socialistických republík	FV ČSČK	Federálny výbor Československého Červeného kríža
OV-ČZM	Okresný výbor Československo zväzu mládeže	ČSAD	Československá autobusová doprava
MČSP	Mesiac Československo sovietskeho priateľstva	ROH	Revolučné odborové hnutie
ČSP	Československo sovietske priateľstvo	MÚ	Mestský úrad

Ďakujem za pozornosť!